

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Oddělení ochrany přírody, ZPF, SEA a CITES

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

KUJCK01-CH-FU

Naše č. j.: KUJCK 63274/2024
Sp. zn.: OZL 13631/2024/peh SS

Vytvořil: Mgr. Petr Lhotka
Telefon: 386 720 802
E-mail: lhotka@kraj-jihocesky.cz

Datum: 21. 5. 2024

OPATŘENÍ OBECNÉ POUHAVY č. 1/2024/OZL

Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví (dále též krajský úřad), jako příslušný správní orgán podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, podle ust. § 77a odst. 4 písm. l), ust. § 77a odst. 4 písm. k), ust. § 77a odst. 5 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též ZOPK), v souladu s ust. § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů:

I

povoluje podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) ZOPK v zájmu ochrany volně žijících živočichů, v zájmu prevence závažných škod zejména na dobytčívku a ostatních typech majetku a v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti výjimku ze základních podmínek ochrany dle § 50 odst. 1 a 2 ZOPK jedinců zvláště chráněného vlka obecného (*Canis lupus*) zařazeného dle § 14 odst. 2 vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb. a přílohy č. III této vyhlášky do kategorie kriticky ohrožený, konkrétně výjimku ze zákazu rušit, chytat a nebo usmrcovat jedince vlka obecného, kteří budou vyhodnoceni podle kritérií Pohotovostního plánu pro řešení situací při vyslytí problematických jedinců vlka obecného (schváleného deklarací MŽP a MZe č. j. MZP/2023/6300/1108 ze dne 5.5.2023 a publikovaného ve Věstníku MŽP, srpen 2023, částka 7, dále jen „Pohotovostní plán“) jako problematické (tedy od stupně II závažnosti situace výše ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu), a dále výjimku ze zákazu držet nebo dopravovat jedince odchycené nebo usmrcené na základě této výjimky.

Podmínky uplatňování výjimky

Postup lze uplatnit v případě problematických jedinců vlka obecného pouze za těchto podmínek:

- vyhodnocení přičin a okolností chování daného jedince či jedinců** provedené Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK ČR“) prokázané, že se jedná o chování MSHFHOvané v II. nebo III. stupni závažnosti situace podle Pohotovostního plánu a Pohotovostního štábu ustávený dle čl. 4.3 Pohotovostního plánu stanovil v zápisu ze svého jednání konkrétní opatření a postup adekvátní dané situaci (chování jedince/jedinců vlka obecného),
- jáso uplatňována pouze opatření a postup stanovený Pohotovostním štábem** (zápisem z jeho jednání), a to, s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK, **vždy od nřnějších** (poslaní preventivních opatření dle čl. 5.3 Pohotovostního plánu, plnění aj. averzivní podmiňování dle čl. 5.4 Pohotovostního plánu) až po případné odstranění jedince z populace,
- v případě jedince, jehož chování bude klasifikované v II. nebo III. stupni závažnosti situace, resp. případě, kdy to je s ohledem na závažnost a nálehavost možné a potřebné, bude zajištěn intenzivní**

Identifikační DS: kul3tr tel: 386 720 111 IČ: 709090550
e-podatelna: post@kraj-jihocesky.cz fax: 386 559 069 DIČ: CZ00590550

Naše č. j.: KUJCK 63274/2024

Sp. zn.: OZL 13631/2024/peh SS

monitoring, resp. sledování a sběr informací za účelem stanovení přičin a způsobů řešení směřého, problematického či kritického chování vlka (ve smyslu čl. 5.1 Pohotovostního plánu), jako součást monitoringu, je možné provést odchyt jedinců a instalaci telemetrického sledovacího zařízení,

- v případě jedince, jehož chování bude klasifikované v II. nebo III. stupni závažnosti situace, bude zajištěno **averzivní podmiňování** (systematické plnění), pokud to Pohotovostní štáb stanoví jako adekvátní opatření s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení (podle podminky č. 2) k odvrácení či omezení směřého, problematického či kritického chování konkrétního jedince/jedinců vlka obecného,

- v případě jedince, jehož chování bude vyhodnoceno dle podminky č. 1 ve III. stupni závažnosti situace **jako kritické** (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) nebo v případě, kdy je na základě vyhodnocení dle podminky č. 1 zřejmé, že jedinec **opakovane překonaává** řádně provedená a funkční preventivní opatření k zabezpečení hospodářských zvířat doporučená *Smanádrtem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelemi*, a je **Pohotovostním štábem, formou zápisu z jednání, potvrzeno, že neexistuje jiné uspokojivé řešení**, bude v návaznosti na splnění podminky č. 2 **zajištěno odstranění jedince z populace**; odstranění z populace může být pouze jedinec či jedinci prokazatelně spojení s řešeným problematickým chováním - dle situace se může jednat o konkrétního jedince nebo více členů smečky, pokud problematické způsoby chování přejali a nebo takové chování přetrvává,

- Pohotovostní štáb projedná **způsob provázení** monitoringu, averzivního podmiňování nebo odstranění jedince či jedinců z populace dle podminky č. 3 - 5 a ve spolupráci s dotčenými subjekty, kteří se na jejich provádění budou podílet (uživatelé honitěb, příslušní odborníci aj.), upřesní kdo a jak postup zajišť; způsob, podmínky a upřesnění organizačního zajištění Pohotovostní štáb uvede v zápisě ze svého jednání,

- ochyty** (pro účely definované v podmince č. 3 nebo 5) budou použity pouze metody s využitím živočichových odchytových zařízení (živočichy, skopce nebo zařízení soft catch trap a Belsise foot snare použitelná pro odchyt vlka v souladu s vyřázením Evropské komise (*Ref. Ares (2018)1412250 - 14/03/2018*) k Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91, případně další metody pro bezpečný a šetrný odchyt živých jedinců adekvátně k dané situaci) při dodržení dalších povinností stanovených zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů,

- použití odchytových zařízení** bude technicky zajištěno sledování jejich aktivity a osoby pověřené Pohotovostním štábem k realizaci odchytů budou v **pohotovosti** tak, aby zajistili dojezd k odchycenému jedinci v co nejkratším termínu s ohledem na zajištění welfare odchycených jedinců,

- usmrcení jedince (při odstranění jedince z populace podle podminky č. 5) lze provést **pouze stříhovou zbraní** a v souladu s dalšími podmínkami zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Pokud jde o podmínky způsobu lovu, je s ohledem na okolnosti, pokud to následně rozhodnutí dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti umožňuje, možné provést odlov jedince také v noci, s pomocí nohtovozu i usmrcení v odchytových zařízeních. Usmrcení jedince je možné rovněž **po odchytu nřekně** za použití veterinárních preparátů,

- provedení odchytů či usmrcení bude tím, kdo jej provedl, zdokumentováno (zaznamenání místa a času, fotodokumentace, případně zaznamenání těsných údajů jedince) a telefonicky nebo jinou vhodnou formou bude provedení **bezodkladně oznámeno předsedovi Pohotovostního štábu** a krajskému úřadu; potřebná dokumentace bude následně předsedovi Pohotovostního štábu a krajskému úřadu zaslána v co nejkratším termínu prostřednictvím elektronické pošty nebo datových schránek,

- po nezbytnou dobu bude zajištěno **uchování celého neporušeného jedince** za účelem jeho prohlídky a získání údajů a vzorků k dalšímu využití v zájmu ochrany druhu. Místo užití každáveru a způsob jeho přípravy dohodne Pohotovostní štáb a uvede v zápisě ze svého jednání. Usmrceného jedince nebo jeho části může **dopravovat pouze osoba, která usmrcení provedla nebo osoba, která určí Pohotovostní štáb** v zápisě ze svého jednání. O dalším využití usmrceného jedince a povolení držení a dalšího nakládání s ním bude rozhodnuto v rámci samostatného řízení dle § 56 ZOPK,

- Krajskému úřadu a AOPK ČR bude Pohotovostním štábem každoročně k 31. 1. předložena písemná zpráva o činnosti provedených podle této výjimky za uplynulý kalendářní rok, která bude obsahovat

¹ Standard AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelemi, SPPK E 02/005

také zhodnocení realizovaných činností ve vztahu k řešení situací. Reportárovou povinnost dle § 56 odst. 7 ZOPK zajistí krajský úřad.

II.

stanoví podle ustanovení § 5 odst. 6 zákona opatření k regulaci (odstranění) kříženců vlka obecného a psa, za těchto podmínek:

- 1) v případě podezření na přítomnost **křížence vlka obecného a psa AOPK ČR** zajistí vyhodnocení, zda konkrétní jedince je křížencem vlka obecného a psa (tj. zda se ve smyslu Pohotovostního plánu jedná o jedince, u něhož je křížení zjevné nebo je možné jej identifikovat jako křížence v 1. generaci na základě genetických analýz) a Pohotovostní štáb usavény dle čl. 4.3 Pohotovostního plánu následně **stánovní v zápisu ze svého jednání konkrétní opatření k odstranění křížence z přírody** adekvátní dané situaci, včetně postupu a organizačního zajištění jejich provedení obdobně dle podmínek č. 1.6 tohoto opatření obecné povahy; **uplatňována budou pouze opatření a postup stanoveny Pohotovostním štábem** (zápisem z jeho jednání),
- 2) **v případě odchytu** (pro účely případného potvrzení křížence dle podmínek č. 1 nebo odstranění křížence z přírody) budou použity metody a postup dle bodu I. 7 a 8,
- 3) usmrcení jedince křížence vlka a psa identifikovaného v souladu s podmínkou č. 1 lze provést **pouze stíelnou zbraní** a v souladu s dalšími podmínkami zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Usmrcení jedince je možné i **po odchytu injekčně** za použití veterinárních preparátů,
- 4) **provedení odchytu či usmrcení** bude tím, kdo jej provedl, zdokumentováno (zaznamenání místa a času, fotodokumentace, případně zaznamenání tělesných údajů jedince) a telefonicky nebo jinou vhodnou formou bude provedení **bezodkladně oznámeno předsedovi Pohotovostního štábu** a krajskému úřadu; porizovaná dokumentace bude následně předložena Pohotovostnímu štábu a krajskému úřadu zaslána v co nejkratším termínu prostřednictvím elektronické pošty nebo datových schráněk,
- 5) po nezbytnou dobu bude zajištěno **uchování celého neporučeného jedince** za účelem jeho prohlídky a získání údajů a vzorků k dalšímu využití v zájmu ochrany druhu. Místo, způsob uložení kadáveru, způsob jeho přepravy a další nakládání s ním určí Pohotovostní štáb a bude uvedeno v zápise z jeho jednání.

III.

povoluje podle ustanovení § 43 odst. 1 ZOPK výjimku ze zášlechdních podmínek ochrany přírodních rezervací, konkrétně ze zákazu stanoveného v ust. § 34 odst. 1 písm. e) ZOPK (odchytávat živočichy) a uděluje souhlas podle § 44 odst. 4 ZOPK k činnosti omezené dle běžších podmínek ochrany zvláště chráněných území, především ke vstupu a ke vstupu za účelem provádění nezbytných opatření stanovených podle bodu I. a II. tohoto opatření obecné povahy, s tím, že při provádění opatření, zejména při vstupu či vjezdu do území a umístování odchytových zařízení je nezbytně vždy omezení zásahy do přírodního prostředí na minimální míru a postupovat tak, aby nedošlo k ohrožení nebo poškození předmetů ochrany zvláště chráněného území; Pohotovostní štáb stanoví v zápise ze svého jednání společně s podrobnostmi provedení dle podmínek 1.6 a II.1 také případné podmínky provádění opatření ve zvláště chráněném území a dle těchto podmínek je v souladu s bodem I.1 tohoto opatření obecné povahy nezbytně postupovat.

Toto opatření obecné povahy se vztahuje na území Jihočeského kraje v působnosti Krajského úřadu Jihočeský kraj, odboru ochrany životního prostředí, zemědělství a lesnictva. Touto opatření obecné povahy se tak nevztahuje na území chráněných krajinných oblastí (Šumava, Blanský les a Třeboňsko), národních parků (Šumava), vojenských újezdů (Bolevice) a národních přírodních rezervací, resp. národních přírodních památek.

Opatření obecné povahy je platné do **31. 12. 2033**.

Odhodnocení

Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví (dále též Krajský úřad), jako příslušný správní orgán podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb. o krajič (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, podle ust. § 77a odst. 4 písm. i), ust. § 77a odst. 4 písm. k), ust. § 77a odst. 5 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též ZOPK) přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým se povoluje výjimka dle § 56 ZOPK ze zákádních podmínek ochrany jedinců druhu vlk obecný, jako zvláště chráněného druhu dle § 49 ZOPK, a § 14 odst. 2 vyhlášky č. 399/1992 Sb. v kategorii kriticky ohrožený, pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného, současně stanoví opatření k regulaci (odstranění) případných kříženců vlka obecného a psa dle § 5 odst. 6 ZOPK, pokud by byl výskyt křížence v přírodě zjištěn a současně povoluje výjimku dle § 43 ZOPK ze zákazu stanoveného v ust. § 34 odst. 1 písm. e) ZOPK (odchytávat živočichy) a uděluje souhlas podle § 44 odst. 4 ZOPK k činnosti omezené dle bližších podmínek ochrany zvláště chráněných území, především ke vjezdu a ke vstupu pro účely řešení uvedených situací při výskytu problematických jedinců vlka (odstranění) křížence.

Návrh tohoto opatření obecné povahy byl ve smyslu ust. § 172 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) projednán s dotčenými orgány státní správy myslivosti (zařazení vlka mezi zvěř), z oslovených dotčených orgánů se vyjádřil Městský úřad Kaplice, který vyslovil souhlas s vydáním tohoto opatření obecné povahy, přičemž uvedl, že skokový nářez pozorování vlka obecného na území ORP Kaplice byl zaznamenán na přelomu let 2021 – 2022. Byly také uvedeny konkrétní případy pozorování nestádního chování vlka (především tržba plachtost) a současně bylo poukázáno na složité postupy při posuzování, resp. byly dány příklady posuzování chování vlků v Rakousku (v některých spolkových zemích je za problematického považován jedinec, který se přiblíží na 200 m k lidským obydlím nebo zavučí na hospodářská zvířata) a v Německu (jednodušší posuzování). V České republice (dále též ČR) se teprve přistupuje k prvním krokům, které by měly přispět k budoucímu efektivnímu a všesnému řešení při výskytu problematických jedinců vlka obecného.

Podle ust. § 45g ZOPK je dále nezbytné, aby při povolení, souhlasu, vydání kladného stanoviska nebo povolení výjimky ze zákazu podle ZOPK, bylo zajištěno, že nedojde k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, které jsou chráněny v rámci evropsky významných lokalit (EVU) nebo ptačích oblastí (PO) ani k soustaněnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významně z hlediska účelu zákona. S ohledem na tímto opatření stanovené podmínky, které směřují k výběru nejvhodnějších intervenčních metod, i s ohledem na to, že nezbytně zůstaly spojeny s odstraněním případných problematických jedinců budou velmi omezené co do počtu, nebo předpoklád, že by mohlo dojít ohrožení předmetů ochrany EVU či PO či jejich vyrušování (a to ani v případě využití averzivního podmiňování, které by nemělo mít z principu dlouhodobý charakter, při němž by mohlo dojít k přivýknutí na podněty a současně by mělo být uplatňováno v místě spojeném s problematickým chováním, tedy v blízkosti sídla v místech útluku na hospodářská zvířata apod.), Sanovný vlk obecný je v ČR předmetem ochrany pouze v EVU Beskydy. Odstranění jedinců s prokazatelně problematickým chováním neovnozi stav předmetů ochrany, ale přispěje k dlouhodobě udržitelnosti ochrany druhu a k prevenci případného rozšíření nežádoucího (naučeného) chování mezi ostatní jedince.

Vlk obecný byl v minulost na území ČR i v řadě dalších evropských zemi prakticky vyhuben. Životaschopná populace se zachovala mj. v oblasti Karpat (na Slovensku a v dalších zemích) odkud se začali vci v 90. letech minulého století v omezené míře šířit zpět na území ČR (do oblasti Beskydy). Po r. 2000 došlo k rozvoji tzv. středoevropské nížinné populace vlka v oblasti západního Polska a sousedních oblastí Německa (Lužice). V posledních letech se vlci začali v okolních zemi ČR ve větší míře a dochází ke vzniku trvalého osídlení a ustálení vlčích teritorií na našem území. Aktuálně je vliem osídleno celé pohraničí ČR (výjma jižní Moravy - viz mapové podklady AOPK ČR) a zejména mladé dispergující jedince je možné zaznamenat i na ostatním území ČR. Vlk se tedy jako vtrčlový predátor postupně stává opět přírozozenou složkou našíti ekosystémů. Některé v případě nedostatečné prevence jsou vlii schopni začít využívat snadno dostupné, avšak nežádoucí zdroje potravy (nezabezpečena stáda hospodářských zvířat, živočišné odpady v okolí sídel atp.), a to může vést až k narušení přírozozených vzorců chování, habituaci a následně i nárůstu bezpečnostních rizik pro obyvatele. Na takové chování je pak nezbytné nahlížet jako na „problematické“ a řešit jej, přičemž mohou nastávat i situace, v nichž je nezbytné postupovat bezodkladně nebo včas použít vhodná opatření k prevenci či omezení vzniku nevhodného chování jedinců vlka. Naléhavost včasného řešení takových situací je umocněna skutečností, že s ohledem na sociální chování vlků, může docházet k předání, resp. učení nevhodných návyků u dalších jedinců, případně až v rámci celé smečky. K problematickému chování může docházet také v případě jedinců, jež z důvodu zdravotních omezení nebo jiného handicapu nejsou schopni získávat přirozozené potravu a

začnu využít např. zmíněné dostupné živočišné odpady v okolí sídel, s tímž opatř. souvisí možná bezpečnostní rizika. Rizikové, z hlediska nežádoucího či problematického chování a současně i z hlediska ochrany genofondu populace vlka, jsou rovněž případy křížení mezi vlky a psy (příčinná za křížení je na místě považovat jedince, u něhož je křížení zjevně nebo je možné je identifikovat jako křížence v 1. generaci na základě genetických analýz). Problematické chování konkrétních jedinců vlka může mít různé charakter. Intenzivní i příčiny, a je proto nezbytné vzhodnocení takového chování a přijetí opatření adekvátních jeho důvodům a hrozbám rizikům – od odstranění nevhodných podnětů a zamezení vznikajícího problematického chování prostřednictvím prevence, přes využití zverzivního podmínování až po okamžitou reakci je nezbytné bezprostředního ohrožení zdraví osob nebo odstranění křížence z populace. Ve všech případech je nezbytné, aby subjekt provádějící opatření přijímaná v rámci řešení problematického, kritického či ohrožujícího chování vlka (tedy zejména provádějící odčun, případně usmrcení) postupovaly v souladu s platnými právními předpisy. Vlk obecný, je směřná Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zátázen mezi druhy vzdálený, tzv. přísnou ochranu ve smyslu čl. 12 směrnice. Současně směřnice vyžaduje zajištění ochrany vlnodých území v rámci sousstavy Natura 2000, což je v ČR zajištěno pouze v rámci EVL Beskydy, kde se vlk v době přistupení k EU vyskytoval. V rámci právních předpisů ČR (ZOPK a vyhláška č. 395/1992 Sb.) je vlk zátázen mezi zvláště chráněné druhy v kategorii kritický ohrožený. V ust. § 50 odst. 1 a 2 ZOPK jsou k ochraně zvláště chráněných druhů živočichů stanoveny základy škodlivé zasahovat do přirozeného vývoje, zejména je usmrcovat, zranovat, chytat, rušit a také zakazy jedince zvláště chráněného druhu držet a dopravovat (ve smyslu ust. § 48 odst. 4 ZOPK, včetně mrtvých jedinců či jejich částí). Ust. § 56 ZOPK dává možnost povolení výjimky z těchto zákazů a stanovuje podmínky a důvody, za nichž je možné povolení vydat. Výjimku je možné povolit v případě, kdy jiný veřejný zájem převáží nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody a jedná-li se o druh chráněný současně podle práva EU (jako je tomu u vlka) za předpokladu, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a jedná se o jeden z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK. Mezi tyto důvody, resp. zájmy, mj. patří zájem veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybnou, vodách a ostatních typech majetku a také zájem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť (příčinná v tomto případě může být i o zájem ochrany druhu, který je předmětem řízení o povolení výjimky). Týká-li se výjimka blize neurčeného ohrohu osob může i jinou ochrany přírody povolit při splnění stanovených podmínek též opatřením obecně povahy dle § 171 a násl. správního řádu. Zákon dále umožňuje dle § 5 odst. 6 stanovit opatření k regulaci křížence (omezení jeho výskytu nebo odstranění z přírody), a to rozhodnutím nebo též opatřením obecně povahy.

V souvislosti s prováděním opatření nezbytných k řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka nebo odstraněním křížence mohou být dotčeny také základy a omezení dané zákonem, ve zvláště chráněných územích. Jedná se např. o potřebu transportu zařízení k sledování či odčunu problematických jedinců či kříženců, jejich kontrolu a obsluhu a nebo provedení samotného odčunu či odstranění jedinců z populace a s tím spojenou potřebu (v nezbytném rozsahu) vjezd vozidel, vstupu osob (stanovené v blízkosti ochranných podmínek) zvláště chráněných území a zákaz provádět odčun živočichů v přírodních rezervacích mimo povoleného výkonu práva myslivosti, tj. např. při odčunu křížence „nemyslivectvým způsobem“. Nezbytná opatření je tak možné provádět pouze na základě povolení výjimky dle § 43 odst. 1 ZOPK a stejně tak je případně nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody dle § 44 odst. 4 ZOPK, pokud by mohlo dojít k porušení bližších ochranných podmínek mimojiného zvláště chráněného území stanovených v jeho vyhláškové dokumentaci. V obou případech zákon umožňuje povolení výjimky či vydání souhlasu rovněž formou opatření obecně povahy.

Vlk je zátáven zákonem č. 449/2004 Sb., o myslivosti, řízen mezi druhy zvlče, které (s ohledem na jejich ochranu) nelze obhospodřovat lovem, nebývali k jejich lovu povolená výjimka podle předpisů na ochranu přírody. V souvislosti se zátávením vlka mezi zvlče je tak nezbytné při provádění odčunu a lovu postupovat také podle podmínek stanovených zákonem o myslivosti. Zajištění musí být rovněž podmínky stanovené zákonem č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, a dalšími předpisy.

Jako metodický a koncepční dokument, jehož dlouhodobým cílem je přispět k zajištění příznivého stavu druhu v souladu s požadavky Směrnice Rady č. 92/43/EHS a současně k socioekonomické přijatelnosti výskytu populace vlka v ČR přijalo Ministerstvo životního prostředí (dále „MŽP“ v r. 2020 Program péče o vlka obecného. V návaznosti na to připravilo MŽP ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství (dále „MZE“) za účelem omezení habilitace vlků zajištění bezpečnosti lidí a prevence závažných škod v důsledku problematického chování jedinců vlka Pohotovostní plán pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného (dále jen „Pohotovostní plán“), který dne 5. 5. 2023 MŽP a Mze jako ústřední orgány státní správy ochrany přírody i myslivosti společně schválili. Pohotovostní plán byl zveřejněn ve Věstníku MŽP (srpen 2023, částka 7). Pohotovostní plán stanoví pravidla pro řešení situací výskytu jedinců vlka obecného s důležitými problematickými (nebezpečnými) chováními. Součástí Pohotovostního plánu je specifikace právních podmínek, včetně kategorizace chování vlka od přírozeného až po problematické, a především stanoví postup pro řešení situací, kdy vlk vyžaduje ochranné směř, neobjačně až kritické, s cílem tyto situace řešit, a to včetně případného odstranění

problematického jedince či jedinců. Pohotovostní plán proto stanovuje předpoklad vydání nezbytných povolení (výjimky dle § 56 ZOPK, stanoviny opatření k regulaci kříženců dle § 5 odst. 2 ZOPK, výjimky a souhlasu dle § 43 a 44 ZOPK a také rozhodnutí dle § 39 a 41, případně i § 45 odst. 2 zákona o myslivosti) tak, aby bylo možné v případě potřeby bezodkladně aplikovat nezbytná opatření. Současně však Pohotovostní plán zakládá roli tzv. Pohotovostního štábu, který by měl garantovat potřebnou transparentnost a odbornost postupu v jednotlivých případech. Pohotovostní štáb na základě vzhodnocení příčin a závažnosti chování, které provokuje AOPK ČR, stanoví, jaká opatření se konkrétně uplatní a jak budou realizována, přičemž zajišť. aby při uplatnění opatření byla odpovídajícím způsobem zohledněna podmiňka neexistence jiného uspokojivého řešení (aby opatření byla volena adekvátně situaci od mírnějších po ta závažnější) a současně byly zohledněny další podmínky, stanoviny právními předpisy. Pohotovostní štáb je proto složen ze zástupců AOPK ČR, zástupců příslušných krajských úřadů a/nebo správy národních parků, jako příslušných orgánů ochrany přírody a myslivosti, Policie ČR, Krajské veterinární správy Státní veterinární správy, Českého úřadu zeměměřičství a katastrálního úřadu a podle místa výskytu problematického jedince, se do činnosti Pohotovostního štábu (a realizace opatření) zapojují zástupce (starosta) dotčené obce či obcí, uživatelé honieby, poškození chovatelé hospodářských zvířat a dle potřeby odborníci spolupracující na realizaci opatření a poradenství ohledně dostupných techník a zkušeností. Aktivování Pohotovostního štábu podle Pohotovostního plánu předcházi sběr všech dostupných informací o potenciálně problematickém chování vlka realizovaném AOPK ČR a jeho vzhodnocení dle závaznosti definované tabulkou č.1 Pohotovostního plánu. Pohotovostní štáb je aktivován od hodnocení situace stupněm závažnosti II. a vyšším.

Pohotovostní štáb pak pod vedením předsedy rozpracuje plán opatření pro konkrétní situaci a konkrétní problematické jedince a zajišť. se spolupráci s relevantními orgány a subjekty (uživatelé honieby, policie, odborníky aj.) realizaci nezbytných opatření v souladu s legislativními požadavky.

Toto opatření obecně povahy tak v souladu s Pohotovostním plánem a v návaznosti na výše uvedené povolíje pro nezbytné případy řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného výjimku podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) ZOPK ze zákazů stanovinych § 50 odst. 2 ZOPK, konkrétně ze zákazu rušit, chytat a nebo usmrcovat jedince vlka obecného a ze zákazů držet nebo dopravovat odčuněného nebo usmrceného jedince (na něž se ochrana vztahuje dle § 48 odst. 4 ZOPK), stanovuje opatření k regulaci (odstranění) případných kříženců vlka a psa podle § 5 odst. 6 ZOPK a současně povolíje pro účely provádění nezbytných opatření k řešení situací při výskytu problematického jedince vlka či odstranění křížence výjimku podle ust. § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazů stanovinych v ust. § 34 odst. e) ZOPK (odchytávat živočichy) a udušit souhlas podle § 44 odst. 4 ZOPK k činnosti omezení dle bližších podmínek ochrany zvláště chráněných území, především ke vjezdu a ke vstupu za účelem provádění nezbytných opatření, s tím, že při provádění opatření, zejména při vjezdu či vjezdu do území a umístování odčunových zařízení je nezbytné vždy omezit zástupy do přírodních prostředí na minimální míru a postupovat tak, aby nedošlo k ohrožení nebo poškození předmětu ochrany zvláště chráněného území. Vzhledem k tomu, že postup v případě výskytu problematického jedince vlka či křížence bude vyžadovat zapojení více různých subjektů, jak pracovníků AOPK ČR a odborníků při monitoringu dle čl. 5.1. Pohotovostního plánu, tak dalšími včtyi osob, zejména uživatelů honieby dle místa výskytu při naplňování dalších opatření, a konkrétní včtyi všech dotčených osob není předmět známi, je napříma podmínka zákona a správního řádu pro využití formy opatření obecně povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu.

Důvodem povolení výjimky je zajištění podmínek pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného, zejména v případech, kdy by docházelo k ohrožení bezpečnosti a zdraví osob, tj. v případech ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK. Současně jsou za problematické chování podle Pohotovostního plánu (tabulky č. 1) považovány i ty případy, kdy by docházelo ke škodám na hospodářských zvířatech při opakovaném překonávání řídně provedených a funkčních preventivních opatření k zabezpečení hospodářských zvířat (prováděných v souladu se *Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelmy*) a řešení takových případů je možné považovat za zájem prevence závažných škod ve smyslu § 56 odst. 2 písm. b) ZOPK. Výsáne a adekvátní řešení problematického chování jedinců vlka je však i preventivní případného rozšíření takového způsobu chování, učení se ze strany dalších jedinců v rámci směrky, a je tedy také součástí ochrany druhu ve smyslu § 56 odst. 2 písm. a) ZOPK. Stejně tak se tento důvod, resp. zájem ochrany samotný, potenciálně problematických jedinců či ostatních členů směrky uplatní, pokud jde o nezbytný monitoring a určitý příčin a okolností chování, při něž může být nezbytný odčun jedince. Takový monitoring umožňuje následně stanovit adekvátní opatření a zacítit je skutečně jen na jedince spojené s problematickým chováními. Povolení výjimky je tak s ohledem na uvedené také v zájmu ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK a zejména zajištění bezpečnosti a zdraví osob je současně jednorázově jiným převážujícím veřejným zájmem ve smyslu tohoto ustanovení (a to i vzhledem ke skutečnosti, že přítomnost jedince z problematickým chováními, zejména pokud jde o chování v nejvyšších stupních závažnosti, není žádoucí ani z hlediska ochrany ostatních jedinců a druhu jako celku a intenzita zájmu ochrany daného jedince je tím tedy snáze).

Povolení výjimky stanovene tímto opatřením obecně povahy se v souladu s Pohotovostním plánem vlka pouze problematických jedinců vlka, přičemž cílv postup by měl vést k identifikaci konkrétních problematických jedinců

² Standard AOPK ČR, Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelmy, SPPK, E 02/2008

a volně přiměřeného řešení. Případně odstranění jedinců s narušeným chováním z volně žijící populace nepovede k negativnímu ovlivnění zachování či dosahování příznivého stavu druhu v ČR ve smyslu podmínky stanoviny § 56 odst. 1 ZOPK, neboť jejich zapojení do rozmnožování a přisobení v populaci není žádoucí s ohledem na riziko přenosu nežádoucích vzorců chování. Jejich eliminace přispěje k dosažení či udržení příznivé stavu (v kontextu společenské udržitelnosti). Uplatnění opatření podle tohoto opatření obecné povahy, zejména pokud jde o odstranění jedince z populace, se předpokládá jako výjimečné, pouze v nezbytných, nejzávažnějších případech (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) a nedojde tedy významnému ovlivnění početnosti druhu ani nevznikne další charakteristik rozhodných pro hodnocení stavu druhu.

Povolení výjimky formou opatření obecné povahy má v daném případě převážný charakter, má umožnit adekvátní a včasné řešení situací při výskytu problematických jedinců vika odborně (v případě řešení povolení individuálními správními akty, by nebylo možné s ohledem na správní lhůvy zajistit) a s ohledem na to je podmínka neexistence jiného upokojivého řešení stanovena § 56 odst. 1 ZOPK zohledněna jak v rozsahu povolených zásadů a jejich podmínek, tak je současně stanovena jako základní princip pro postup Pohotovostního štábu a stanovení konkrétních opatření z jeho strany adekvátně k řešení situací. Povolení výjimky se týká celé škály situací, které mohou s problematickým chováním jedinců vika souviset a také tedy celého komplexu možných řešení, kdy ale bude po vyhodnocení situace, včetně zajištění případného intenzivního monitoringu ve smyslu čl. 5.1 Pohotovostního plánu, využito vždy nejvhodnější a nejméně invazivní řešení, od odstranění příčin a nežádoucích podnětů (jako je např. dostupnost živočišných odpadů v okolí sídel), zajištění averzivního podmínování (tedy systematického plašení, pokud je v daném případě možné využít) a až v případě jejich selhání nebo v těch nejzávažnějších případech bude přistoupeno k odstranění jedince z populace. V některých případech může být příčinou problematického chování (např. požitku jedince a vyhledávání potravy v blízkosti sídel) zranění, zdravení omezení či jiný handicap takového jedince. Takové situace je rovněž nutné posoudit a zvolit řešení s ohledem na stav daného jedince i míru rizik. V případě škod na hospodářských zvířatech je přednostně nezbytně zajištění opatření k prevenci a minimalizaci vzniku škod (provedení opatření dle *Standardu AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPK E 02 006*), a jako problematické chování, které by bylo řešeno až případným odstraněním jedince z populace, je pak možné hodnotit jen ty případy, kdy dochází k opakovanému překonávání těchto provedených a funkčních ochranných opatření (tj. jde již zřejmě o cíle, nauce čování, které z hlediska závažnosti škod a jejich trvání i rizika přenosu takového chování odpovídá důvodů pro uplatnění výjimky dle § 56 odst. 2 písm. b) ZOPK).

Toto opatření obecné povahy umožňuje činnost Pohotovostního štábu, jako odborného koordináčního orgánu, který na základě tohoto opatření obecné povahy bude moci, pod přímoú kontrolou orgánů ochrany přírody (ředitel regionální pobočky AOPK, vedoucí odboru životního prostředí krajského úřadu) odborně posuzovat případy zjištěného nestandardního chování jedinců vika a navrhnout některá z opatření, stanovených v podmínkách tohoto opatření obecné povahy. Pohotovostní štáb, složený ze zainteresovaných zástupců státní správy, resp. dalších příslušných dotčených subjektů a odborníků by měl určovat nejvhodnější opatření z těch, která jsou stanoveny v podmínkách tohoto opatření obecné povahy.

Podmínky stanovené v části I tohoto opatření obecné povahy pro uplatňování výjimky dle § 56 ZOPK v souladu s Pohotovostním plánem specifikují postup řešení situací při výskytu jedince vika s problematickým chováním (nebo při podezření na takové chování). Konkrétně je v rámci podmínek č. 1 až č. 6 zakotven postup, který by měl na základě vyhodnocení dané situace (vyhodnocení dle Pohotovostního plánu) zajistit AOPK ČR s použitím klasifikace chování dle tabulky č. 1 Pohotovostního plánu), větš k aplikaci adekvátních opatření, které stanoví Pohotovostní štáb při respektování podmínky neexistence jiného řešení. Uplatnění by měly být vždy takové opatření, která budou adekvátní situaci a přičinná chování jedince, a to vždy od mírnějších k významnějším zásahům do přirozeného vývoje daného jedince či jedinci vika (tedy od neinvazivních opatření spočívajících v odstranění podnětů, které k nevhodnému chování vedou, včetně provedení potřeby, a účinných opatření k ochraně hospodářských zvířat, přes případné plašení a jiné averzivní podmínování až po případné odstranění z populace, pokud jiné možnosti byly vyčerpány nebo je nelze využít). Součástí tohoto postupu bude zajištění případného intenzivního monitoringu, resp. sledování a sběrů dalších informací vedoucích k upřesnění poznatků o tom, jaké je chování daného jedince či jedinci a jaké jsou jeho příčiny. Toto sledování může zahrnovat sber analýzy vzorků (trusu, srsti apod.), použití záznamových zařízení (fotopast) a dalších metod sledování pohybu jedinců, bude-li to nezbytné, odděly jedinců, jejich označení telemetrickým zařízením (obojkem) a následné sledování jejich aktivity. Ve vybraných případech bude smysluplné zajistit averzivní podmínování (systematické plašení či zastrášení) k odvrácení či omezení nežádoucího chování jedinců (podmínka č. 4). Toto podmínování může být realizováno světelnými, zvukovými či mechanickými způsoby. Cílem odborně provedeného averzivního podmínování je propojení si nežádoucího chování jedince vika s nepříjemným prožitkem až mírnou bolestí tak, aby je od dalšího obdobného počínání odradilo. V zájmem připadá není účelem zvířata zranovat nebo dokonce tímto způsobem usmrcovat. Jak potřebnost zajištění monitoringu, tak averzivního podmínování (které je i dle Pohotovostního plánu využitelné jen v určitých

specifických případech) však bude záviset na situaci a podmínkách - v některých případech budou příčiny a charakter chování jedince dostatečně zřejmé (např. pokud půjde o jedince se zjevným zdravotním omezením, který se z toho důvodu přibližuje k sídlům) a monitoring nebude nezbytný a obdobně bude zřejmé, že není adekvátní využít metody averzivního podmínování. Podmínka č. 5 pak specifikuje v jakých případech je možné přistoupit k odstranění jedince z populace, tj. odchytu či usmrcení (odštělení, veterinární utracení) jedince s tím, že jde o případy, které budou buto vyhodnoceny ve III. stupni závažnosti situace, jako kritické (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) nebo případy, kdy je na základě vyhodnocení zřejmé, že jedinc opakovaně překonává řešení provedené a funkční prevencí opatření k zabezpečení hospodářských zvířat doporučená *Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem*¹. Před tím, než bude k odstranění jedince přistoupeno, je nezbytné, aby Pohotovostní štáb důsledně vyhodnotil, že neexistuje jiné uspokojivé řešení a potvrdil to formou zápisu ze svého jednání. Pokud tedy nebyly příčiny a závažnost situace od počátku zřejmé, je nezbytné, aby Pohotovostní štáb potvrdil postup a opatření prováděná opakovaně, zhodnotil dostupné informace (včetně z monitoringu, resp. sledování a sběrů informací dle podmínek č. 3) právě s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení. Členu (k tomu by měl sloužit i případný monitoring) by mělo být vždy to, aby byl odstraněn z populace pouze jedinec či jedinci prokazatelně spojení s řešeným problematickým chováním - nicméně dle situace se může jednat i o více členů smečky, pokud problematické způsoby chování přejali; resp. problematické chování přetrvává. To by však mělo být ověřeno a po odstranění jedince je tedy potřebné vyhodnotit, zda se problematické chování vyskytuje i u dalších jedinců, zda a z jakých příčin situace přetrvává a vyše popsaný postup pak případně opakovat. V rámci jednání Pohotovostního štábu by měly být (v souladu s podmínkou č. 6) upřesněny také podmínky postupu při monitoringu, resp. sledování (vč. odchytu jedinců), averzivním podmínování a samozřejmě zejména při odstranění jedince z populace. V rámci podmínek č. 7 až č. 9 jsou upřesněny metody odchytu či usmrcení jedinců a stanoveny podmínky jejich použití. V případě odchytu (jak pro účely monitoringu dle podmínek č. 2, tak případně přímo odchytu jedince s problematickým chováním v rámci jeho odstranění z populace) jsou stanoveny pouze metody umožňující odchyt živých jedinců a to jednak prostřednictvím živočišných odchytových zařízení, tak případně dalších šetrných metod podle situace. Uvedena jsou mj. odchytová zařízení, které přímo pro odchyt vlků připouští Evropská komise ve vztahu k Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91. Použití těchto odchytových zařízení, které jsou konstruovány tak, aby bylo minimalizováno riziko zranění odchytávaných zvířat, se předpokládá zejména u jinak zdravých jedinců a mimo zastatelná území. Jak již bylo zmíněno, problematické chování jedince může být spojeno se zdravotním omezením, zraněním či handicapem a zejména v takovém případě bude na místě využít i jiné šetrné metody odchytu (včetně např. použití narkotického střely či šípky, které lze použít jen cíleně na menší vzdálenosti). Podmínkou č. 8 je pak s ohledem na welfare odchycených jedinců (aby nedošlo k jejich zranění další přítomností v odchytovém zařízení apd.) stanoven požadavek na technické zajištění sledování aktivity odchytového zařízení (tj. použití čidla aktivity s GSM modulem apd.) a o nejrychlejšího dojezdu a vypuštění jedince. Samozřejmě při odchytu je nezbytně respektovat také další podmínky stanovena zákonem č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání a s ohledem na zranění vika mezi zvíř, také zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dle výkladu MZE je i odchyt lovem ve smyslu tohoto zákona) - k postupu dle zákona o myslivosti viz dále. Podmínka č. 9 pak v návaznosti na podmínku č. 5 upřesňuje metody případně v případě usmrcení jedince. S ohledem na zranění vika mezi zvíř se uplatní příslušné odštělení při splnění všech dalších souvisejících podmínek zákona o myslivosti, včetně skutečnosti, že odštěl (lov) může provést pouze oprávněná osoba.

V rámci podmínek stanovených tímto opatřením obecné povahy není omezena roční ani denní doba provedení odchytu či odštělení jedince, nicméně dle situace (její závažnosti, ale i realizovatelnosti) může být provedení nutné i v nočních hodinách, resp. mimo dobu stanovenou v § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti. V rámci podmínek č. 9 se proto připouští případný lov v noci a za použití nočkového, pokud to bude nezbytné a bude to součástí povolení vydaných dle zákona o myslivosti (tedy souděně rozhodnutí dle ust. § 39 nebo ust. § 41 zákona o myslivosti). V rámci nídtž bude povoleno využít pro tyto účely v souladu s § 45 odst. 2 zákona o myslivosti i jinak zakázané způsoby lovu uvedené v § 45 odst. 1 zákona o myslivosti). Kromě toho se obdobně připouští použití střelné zbraně k usmrcení jedince v odchytovém zařízení (opět, pokud to bude součástí povolení dle zákona o myslivosti) a usmrcení (utrácení) jedince v odchytovém zařízení s použitím veterinárních přípravků. Ve všech těchto případech platí předchozí podmínky stanovené opatřením obecné povahy a usmrcení jedince, jeho odstranění z populace, je posledním krokem na základě posouzení neexistence jiného řešení v rámci jednání Pohotovostního štábu, který toto uvede v zápisu ze svého jednání. V rámci toho bude rovněž upřesněno, jak bude provedeno organizačně zajištěno, přičemž opět platí, že to je prováděno zejména s podmínkami stanoviny zákonem o myslivosti. Podmínkou č. 10 je stanovení informování Pohotovostního štábu a orgánů ochrany přírody o provedení odchytu či usmrcení, tj. osoba, která odchyt či usmrcení dle předchozích pokynů Pohotovostního štábu provedla, předá informace co nejrychleji vhodnou formou, telefonicky apd. Pohotovostnímu štábu a orgánům ochrany přírody a následně doplní podrobnosti, jako jsou údaje o místě a času provedení, fotodokumentace aj. prostřednictvím e-mailu nebo datových schránek. Na to navazuje podmínka č.

¹ Standard AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPK E 02 006

11, která zakládá povinnost uchovat jedince pro účely odběru vzorků ap., přičemž Pohotovostní štáb určí, kde bude kadáver uložen a kdo jej případně bude připravovat. Výjimka stanovena tímto opatřením obecné povahy se nevztahuje na další dlouhodobé držení a využití mrtvého jedince či jeho části. O tom bude následně rozhodnuto v souladu s § 56 ZOPK v samostatném řízení (do té doby bude jedinec uložen místo určeném Pohotovostním štábem). Závěrečná podmiňka č. 12 pak řeší zajištění přehledu (kontroly) nad prováděnými opatřeními a jejich reportingu v souladu s požadavky ZOPK.

Část II. tohoto opatření obecné povahy stanovuje v souladu s § 5 odst. 6 ZOPK opatření k regulaci křížence vlka a psa, přičemž základní podmínkou je úspěšné vyhodnocení, zda se jedná skutečně o křížence, které die podmiňka č. 1 zajišťá AOPK ČR. V praxi může být kříženi zjevné na základě vzhledu jedince, nicméně k určení může dojít i na základě genetických vzorků a v takovém případě se použije postup dle opatření u kříženců v 1. generaci. Další podmínky jsou stanoveny obdobně jako v případě problematického jedince vlka, tj. po vyhodnocení stanoví Pohotovostní štáb další postup, přičemž v případě křížence je jak s ohledem na případná bezpečnostní rizika (nejistota ohledně jejích chování) i z důvodu zajištění ochrany populace vlka obecného, na místě zajistí odstranění z přírody, použijí se vhodné metody a za těchto podmínek jako die část I, podmiňky č. 7 až č. 9. Křížencem není zvířet ve smyslu zákona o myslivosti, a postupuje se tak podle ust. § 42 zákona o myslivosti (usmrcení může provést osoba oprávněná podle zákona o myslivosti). Mimo honobní pozemky je i v případě křížence nezbytné rozhodnout dle ust. § 41 zákona o myslivosti. Podmiňkou č. 4 je pak stanoven požadavek dokumentace a informování Pohotovostního štábu. Nakládání s kadáverem usmrceného křížence je upraveno podmiňkou č. 5, přičemž křížencem není považován za jedince zvláště chráněného druhu a Pohotovostní štáb pouze věcně určí, jak s kadáverem naložit (pokud nebude nalezeno vhodné využití kadáveru pro vědecké účely nebo nebude využít uživatelem honby, je předpokladem následná likvidace kadáveru v souladu s požadavky veterinárních předpisů).

Část III. tohoto opatření stanovuje a povoluje v nezbytném rozsahu výjimky dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu stanoveného v ust. § 34 odst. 1 písm. e) ZOPK (odchytný živočich) a uděluje souhlas podle § 44 odst. 4 ZOPK k činnosti omezené dle bližších podmínek ochrany zvláště chráněných území, především ke vjezdu a ke vstupu pro účely provádění Pohotovostním štábem stanovených opatření k řešení situace při výskytu problematického jedince vlka či odstranění křížence. Řešení situací, při nichž vzniká ohrožení bezpečnosti a zdraví osob, stejně jako řešení závazných škod na hospodářských zvířatech, k nimž dochází při opakovaném (naučeném) překračování řádně provedených a funkčních ochranných opatření, představuje veřejný zájem, který převažuje nad zájmem ochrany přírody v jednotlivých dotčených zvláště chráněných územích a odstranění případného křížence je soudasné i zájmem ochrany přírody. Podmiňkou stanovenu v rámci části III. je omezení zásahů do přírodního prostředí a zejména především ochrany dotčeného zvláště chráněného území, přičemž Pohotovostní štáb upřesní postup provádění konkrétních opatření i z tohoto hlediska.

Jak bylo opakovaně uvedeno, vlk obecný je podle ust. § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, zářazen mezi zvíř, kterou nelze lovit (s ohledem na ochranu podle mezinárodních úmluv či zvláštních předpisů, tj. zejména ZOPK). Lov (odchyť či usmrcení) jedinců vlka, proto nelze uplatňovat, aniž by byly splněny podmínky stanovené zákonem o myslivosti. Opatření, která upravuje zákon o myslivosti, lze vykonávat pouze prostřednictvím osob oprávněných podle zákona o myslivosti, za předpokladu povolení lovu příslušným orgánem státní správy myslivosti dle ust. § 39, resp. ust. § 41 (v případě nehonebních pozemků) zákona o myslivosti. Při vlastním lovu musí být dodrženy, kromě podmínek stanovených tímto opatřením, také požadavky stanovené zákonem o myslivosti. Organ státní správy myslivosti může v souladu s ust. § 45 odst. 2 zákona o myslivosti umožnit použití některých zakázaných způsobů lovu. Zákon o myslivosti umožňuje aplikovat také opatření k regulaci (odstranění) kříženců na základě postupu dle ust. § 42 zákona o myslivosti nebo na základě rozhodnutí dle ust. § 41 zákona o myslivosti v případě nehonebních pozemků

Časová plnost tohoto opatření obecné povahy, do 31.12.2033, byla stanovena s ohledem na nutnost časové omezení výjimky dle § 56 ZOPK a potřebu vyhodnotit efektivitu nastaveného systému. V daném období je také Ministerstvem životního prostředí připravována vyhodnocení Programu péče o vlka obecného, jakožto koncepčního a metodického podkladu, který určuje základní postup pro prevenci a řešení konfliktů.

Projednáni návrhu opatření obecné povahy:

Návrh opatření obecné povahy byl zveřejněn 20. 2. 2024 na úřední desce krajského úřadu, resp. na úředních deskách dotčených obcí pod č.j. KUDJCK 23521/2024. K tomuto návrhu obdržel krajský úřad připomínky od následujících subjektů:

Zoologická zahrada Tábor, a.s., Dukelských hrdinů 747/19, 170 00 Praha 7, IČO: 04074025
Hnutí Duha Šelmy, Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc, IČO: 44936354
Calla-Službení za záchranu prostředí z.s., Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice, IČO: 62536761

Hlas zvířet, z.s., Sadová 746, 473 01 Nový Bor, IČO: 07099363, zastoupen Mgr. Robertem Plíckou, advokátem ČAK 14849, výkonávajícím advokáti ve společnosti PLECKA & PARTNERS, advokátní kancelář s.r.o., Nádorní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 07524242 a PLECKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., Nádorní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 07524242

K návrhu opatření obecné povahy byly uplatněny níže uvedené připomínky, které jsou vypořádaný následujícím způsobem:

Zoologická zahrada Tábor, a.s., Dukelských hrdinů 747/19, 170 00 Praha 7, IČO: 04074025

Výjimky k usmrcení „problematického“ jedince vlka obecného nelze vydat bez předchozího posouzení „problematickosti“ příslušným orgánem ochrany přírody ve správním řízení a tuto pravomoc podle ust. § 56 ZOPK nelze převést na jiný subjekt (pohotovostní štáb).

Vzhledem k postupnému návratu vlků do krajiny může vyvstát nutnost rychlé reakce na případnou změnu chování vlků (zejména ztrátu placetosti). V zájmu ochrany volně žijících živočichů (dalších částí populace vlků), s ohledem na veřejnou bezpečnost nebo v zájmu prevence závazných škod může vyvstát potřeba rychlé reakce. Z výše uvedených důvodů byl preventivně přijat metodický dokument – Pohotovostní plán pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného (Věstník MŽP, srpen 2023, částka 7, dále též Pohotovostní plán), který vychází z postupu uplatňovaných v zahrnutí a současně nastává procesy, včetně organizačních opatření (Pohotovostní štáb), které v zajištění nejšetrnější způsob řešení případných problematických jedinců vlčí populace. Při výskytu jedince či jedinců s problematickým chováním by tak mělo být postupováno v souladu s tímto opatřením obecné povahy a s Pohotovostním plánem tak, že nejprve dojde k ověření přičin problematického chování (monitoring těchto jedinců), dále může být provedeno telemetrické sledování, až teprve poté by měla nadcházet fáze evizivního podmiňování (nepříjemné podmínky, spojené s přítomností člověka by mohly udržet problematické jedince dále od míst lidské aktivity) a v případě nutnosti, jako poslední možnost, odstranit problematického jedince. Výše uvedené činnosti jsou všechny v různé míře porušování zákazů stanovených v ust. § 50 odst. 2 ZOPK (od zákazu rušení po zákaz usmrcení). Opatření obecné povahy by mělo poskytnout rámec a pravidla, podle kterých se bude postupovat v případě výskytu problematických jedinců předem stanoveného druhu. Současně by mělo zajistit koordinaci postupu jednotlivých zainteresovaných subjektů, které mají oprávnění, resp. povinnost, řešit tuto problematiku (především na úseku ochrany přírody a myslivosti). V případě nutnosti vyžadovat individuální výjimky pro zjištěné jedince s problematickým chováním by mělo prakticky možné, s ohledem na stanovene správní lhůty, v řádu dnů, resp. týdnů, reagovat na výskyt problematického jedince a případná opatření, která by měla chránit veřejnou bezpečnost a zdraví obyvatel, resp. zamezit škodám na majetku, by potom mohla být reaktivována. Do řešení případných problematických situací mohou být zapojovány i další subjekty podle místní potřeby a okolností. Problematické by mohlo být také užít institutu krajní nouze. Takový postup by byl sice rychlým řešením, ale vyloučen by bylo posuzování chování již mrtvého jedince a tím by byla prakticky vyloučena možnost jiného, ve vztahu k jedinci vlka, mírnějšího řešení, resp. odborného posouzení chování takového jedince. Současně by se osoba, která by zášah prováděla mohla vystavit trestnímu stíhání. Opatření obecné povahy tak definuje postup, přičemž se postupuje od nejmírnějších až po možnost odstřílení problematického jedince. Opatření obecné povahy tak činí závaznými některé postupy Pohotovostního plánu, který, jako metodickou pomůcku vydal ústřední orgán ochrany přírody (MŽP). Pohotovostní štáb neprovádí správní rozhodování, ale po odborné stránce posuzuje, zda konkrétní jedinec vyžaduje stanovené znaky chování, které ho umožňují považovat za „problematického“ jedince. Pohotovostní štáb je proto složen jak ze zástupců zainteresovaných orgánů státní správy, tak z dalších přízvěnkých subjektů s ohledem na místní podmínky (odborníci, popř. zástupci samospráv). Opatřením obecné povahy je dán, pro posuzování jednotlivých konkrétních případů, rámec pro aplikaci postupu, který je jeho předměttem. Jednání Pohotovostního štábu, či další postup ve věci je možný pouze rámci podmínek tohoto opatření obecné povahy. Zajištění veřejného zájmu na ochraně přírody je mj. zajištěno tím, že předseda Pohotovostního štábu je regionální ředitel AOPK ČR, jako odborné organizace v ochraně přírody. Členem Pohotovostního štábu je také vedoucí odboru životního prostředí krajského úřadu, tedy zástupce příslušného orgánu ochrany přírody podle ZOPK. Jednání Pohotovostního štábu tak bude pod přímou kontrolou zástupce příslušného orgánu ochrany přírody. Výstupem práce Pohotovostního štábu by tak měl být odborný výstup, který by byl podkladem pro případná další opatření. Opatření obecné povahy tak umožňuje operativní jednání při výskytu jedince vlka obecného s možným problematickým chováním za podmínek v něm stanovených.

Výjimky k usmrcení jedince vlka obecného podle § 56 ZOPK nelze udělit, protože nejsou naplněny podmínky – nelze nastavit důvod nepřiměřený v ust. § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a navrhovaná činnost neproblematičtější dle udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Výjma formou opatření obecné povahy je vydávána podle ust. § 56 odst. 2 písm. a), b), c) ZOPK a existují tak důvody pro její vydání, přičemž v případě výskytu problematického jedince jsou naplněny především dvěma ochrannými bezpečnostními a zdraví osob (viz ust. § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK). Pokud bude jedinec víka zvyklý vylévat potravu v lidských obydí, tak může představovat riziko pro zdraví obyvatele, toto chování může naučit další členy smečky. Podobný případ může nastat v případě zranění či nemochroho víka, který není schopen si zajistit potravu ve volné přírodě a bude tak vylévat potravu v blízkosti lidských obydí. Zájemem ochrany přírody je zachovat životaschopnou populaci vlků v České republice a z tohoto důvodu byl přijat na úrovni ústředního orgánu státní správy (MŽP) dokument (Program péče o víka obecného v ČR), který má za cíl navázat taková opatření v krajině, která by umožnila existenci životaschopné populace vlka obecného tak, aby byly minimalizovány případné střety, vyplývající ze soužití vlka a člověka. Podle Pohotovostního plánu (Příloha č. 1) je za problematické chování považováno mj. opakované překonávání opatření (provedených v souladu s odbornými doporučeními) k zabezpečení hospodářských zvířat a tím může dojít k naplnění důvodů podle ust. § 56 odst. 2 písm. b) ZOPK. Současně věziny zásah proti jedinci s problematickým chováním může naplnit důvod podle ust. § 56 odst. 2 písm. a) ZOPK, neboť může zamezit učení se problematickému chování u dalších členů smečky. Monitoringu, který je součástí tohoto opatření obecné povahy umožní identifikaci konkrétního jedince s problematickým chováním a umožní tak případné provedení přírůžných opatření. Vydávána výjma je jedním z zájmů ochrany přírody (ochrana ostatních jedinců smečky), ale především je jednoznačným veřejným zájmem, převážujícím nad zájmem ochrany přírody, ochrana zdraví a zajištění bezpečnosti osob. Upřesnění postupu podle tohoto opatření obecné povahy je možné pouze v případech problematického chování jedinců vlka obecného a lze tedy předpokládat, že se bude jednat o jednotlivé případy.

Hnutí Duha Šelmy, Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc, IČO: 449363354

Hnutí Duha Šelmy se dlouhodobě věnuje především problematice velkých šelem (vlkům, morčoním ap.) a spolupracuje mj. s AOPK je současně spolkem, který má u Krajského úřadu podanou žádost o informování podle ZOPK. Proto by měl být zastupce tohoto spolku členem Pohotovostního šlábu, podobně jako jsou členem šlábu zastupci veterinární správy, Policie ČR, chovatelů nebo ČMÚJ, kterým právo na informace podle ZOPK nesáhá.

Krajský úřad na Pohotovostní šlábu nepředáší (ani nemůže předáší) rozhodovací pravomoc podle ZOPK. Jeho role spočívá ve vyhodnocení stanovených podmínek. Jeho členy jsou zastupci orgánů státní moci, které jsou zodpovědné na základě jiných právních předpisů (Policie ČR – bezpečnost obyvatelů, veterinární správa – zacházení se zvířaty ap.), resp. zastupci dalších dotčených subjektů podle místních podmínek. Ke konzultaci mohou být přizváni též zástupci nevládních neziskových organizací. Účelem je tedy především koordinace postupu podle jednotlivých právních předpisů, kterých se může problematická výskvu problematického jedince víka vykat. Role Pohotovostního šlábu lze přirovnat k práci ekodozoru na stavbách, když na základě udělené výjimky a za stanovených podmínek je určena osoba, vykonávající odborný dohled, resp. provádějící opatření podle podmínek, stanovených orgánem ochrany přírody v rozhodnutí.

Hlas zviřat, z.s., Sadová 746, 473 01 Nový Bor, IČO: 070993663, zastoupen Mgr. Robertem Plíčkou, advokátem ČAK 14849, vykonávajícím advokáci ve společnosti PLÍČKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 07524242 a PLÍČKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 07524242

Různé o Návrtu OOP bylo zahájeno v rozpravě s ust. § 56 odst. 1 a odst. 4 ZOPK

Navrženým opatřením obecné povahy je považována určitá činnost neurčitěmu okruhu osob. ZOPK nestanoví, že by mělo být postupováno vyhradně na základě žádosti a v tomto případě je tedy možné postupovat na základě žádosti z moci úřední. Pokud ust. § 56 odst. 4 ZOPK odkazuje na podmínky uvedené v ust. § 56 odst. 1 ZOPK, potom jsou tyto podmínky uvedené ve druhé větě ust. § 56 odst. 1 ZOPK. Proces vydávání opatření obecné povahy nemá účastníky. Obecně může být projednávání opatření obecné povahy iniciováno podnětem, dostávajícím ovšem mohl být i vlastní zjištění správního orgánu.

Návrt OOP neobsahuje zákonné náležitosti v souladu s ust. § 56 odst. 7 ZOPK a ust. § 50 odst. 3 písm. a) ZOPK – stanovení možností živočichů.

Opatření obecné povahy je navrženo tak, aby na základě odborných dat, doplněných o detailní poznatky pro každou individuálně řešenou situaci, umožnilo řešení problematické situace co nejmírnějšími prostředky. Pro naplnění zákonné podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení dle § 56 odst. 1 ZOPK nezbývá postupovat od nejmírnějších opatření až po případné odstranění jedince (viz podmínka č. 2 tohoto opatření obecné povahy).

Z výroku i odůvodnění je tedy zřejmé, že se jedná o druh vlk obecný a že jde o jedince, nikoli desítky či stovky jedinců. Množství živočichů však není možné, vzhledem k nepředvídatelnosti počtu potenciálních problematických jedinců, resp. ani situací, které bude potřebné v tomto kontextu řešit, předem jednoznačně určit. V tomto opatření obecné povahy lze teoreticky uvést limit, nicméně tento nelze nijak argumentálně podpořit. Problematické jednání konkrétních jedinců nelze z jeho podstaty předpokládat či jinak předvídat. Aktuálně se v ČR vyskytuje přibližně 150 jedinců vlka obecného, dosud není znám žádný případ problematického chování, která by byl klasifikován od stupně II. Pohotovostního plánu výše, přesto tuto strukturu nelze opřít, v důsledku zranění, handicapu jedince, návky na organické odpady v okolí sídel atd. AOPK může vyvolat větší podzetání na nespasování chování jedinců vlků (jednotky, podněty ročně). Je velmi pravděpodobné, že se bude vždy jednat o jednotlivé jedince, a to i přes stále narůstající populaci vlků v ČR.

Cílem přístupu zakončeného Programem péče je ochrana druhu podle národní i evropské legislativy a současně řízení konfliktu spojeného s návratem této šelmy do české přírody. AOPK ČR koncentruje všechna dostupná data z monitoringu druhu (vč. genetického monitoringu), šetrní škod (na kterých se přímo větvu podílí), ale také z výzkumu či zahranických zkušeností. Tyto pak promítá do nastavení vhodných preventivních opatření jak metodicky (Standardy péče o přírodu 02.006 Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem), ale do financování (OPŽP), případně metodické pomoci farmářům, např. jako doporučení při šetření konkrétních vzniklých škod. Zároveň zajišťuje objektivní informovanost všech relevantních subjektů, ale také veřejnost skrze webovou stránku www.narazniklucz.cz, kde transparentně zveřejňuje data o stavu druhu i jiných přebývajících škodách. Mimo to, poskytuje odbornou pomoc ostatním orgánům ochrany přírody v rámci probíhajících řízení souvisejících s ochranou druhu (odborná stanoviska), ale je také znalcečným pracovištěm. V rámci ČR proto neaktivně subjekt státní správy s větším odborným zájmem o dlouhodobou zkušenost s ochranou druhu, který by mohl v zájmu druhu situaci koordinovat a odborně směřovat. Z výše uvedeného vyplývá, jsou východiskem a podkladem pro rozhodování dostatečná odborná a vědecká data.

Návrt OOP neobsahuje zákonné náležitosti v souladu s ust. § 56 odst. 7 ZOPK a ust. § 50 odst. 3 písm. b) ZOPK – nedostatečná specifikace metod a prostředků.

Specifikace prostředků, způsobu nebo metody povolené pro odchyt, nebo zabití je dostatečná. V případě odchytu je v podmínce č. 7 specifikován konkrétní typ pastí a v podmínce č. 8 upřesněn čas, do kdy je nutné k zvířeti z pastí přijít. Pro použití zbraně stanovuje potřebné limity a náležitosti zákona o myslivosti a související předpisy, ustanovení zákona jsou pro tento druh zvířete závazná, stejně tak jako je stanoveno, jakou zbraň lze tento lov podle zákona o myslivosti realizovat. Podmínkou realizace je vydání rozhodnutí dle § 39 a 41 zákona o myslivosti. Myslivceky způsob usmrcení může aplikovat pouze ten, který naplňuje všechny podmínky stanovené zákonem o myslivosti (např. je držitelem zbrojního průkazu, má povolenku k lovu od mysliveckého sdružení, které je uživatelem dané honby atd.). Obdobně je veterinárními předpisy vázán ten, kdo je odborně způsobilou osobou k nějaké aplikaci veterinárního preparátu. Důležité se proto, že detailnější specifikace metod, i s ohledem na délku platnosti OOP a jasně omezení možných realizátorů a použitých metod, není účelné ani smysluplné.

Jak již bylo uvedeno výše, opatření obecné povahy je navrženo tak, umožnilo řešení problematické situace co nejmírnějšími zásahy ovlivňujícími co nejméně množství jedinců vlka obecného. Vzhledem k předpokládané různorodosti řešených situací není možné předem definovat jaká opatření se mají pro jaké situace aplikovat, ani v jakém pořadí a kolikrát, nicméně rámcem těchto opatření dává tabulka č. 1 Pohotovostního plánu.

Návrt OOP neobsahuje specifikaci časových a místních okolností, za nichž lze postupovat v souladu s povolenou výjimkou. Návrt OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 50 odst. 3 písm. c) ZOPK.

U délky migrujících volně žijících živočichů, včetně vlka obecného, nelze stanovit předem ani místo ani čas aplikace potřebných opatření. Rámcový územní rozsah je dan místní přístupností orgánu ochrany přírody a časové okolnosti dobou platnosti OOP. Problematické chování nelze z jeho podstaty předvídat. Vyvolání některých lokalit např. míst odpočinku vlků není pro aplikaci opatření účelné, resp. naopak člen je aplikovat vhodná (nejmírnější) opatření efektivně právě v místech, kde se zvířata opakovaně a nejpravděpodobněji nacházejí. Aplikované metody (telemetrie, systematické plášení u sídel hospodářských zvířat, případně jednorázový odchyt či odstřel jedince) nemají vliv na jiné předměty ochrany ZCHÚ, tedy není smysluplné ani vyjmutí těchto lokalit z OOP.

Návrh OOP neobsahuje specifikaci způsobů kontrol, které bude orgán ochrany přírody provádět. Návrh OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK.

Způsob kontroly spočívá jednak v roli Pohotovostního štábu se zastoupením všech kompetenčních státních orgánů, který ve svém působením zajímá zejména řadu detailů, které omezují realizaci opatření na konkrétní osobu, např. pro transport kadáveru, nebo konkrétní územní podmínky. Kontrola je také zajištěna přímou účastí orgánů ochrany přírody v Pohotovostním štábu v roli předsedy. Orgán ochrany přírody má přímou kontrolu nad vykonávanými opatřeními. Zároveň jsou navíc v podmínce č. 10 nastaveny mechanismy bezodkladného hlášení úspěšné realizace odchytu nebo usmrcení včetně dokumentace.

Návrh OOP v rozporu s ustanovením § 56 odst. 1 ZOPK metodou převahu veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody podle jednotlihosti daného konkrétního případu a v rozporu se zákonem přenesá pravomoc hodnotit převahu veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody mimo správní řízení.

Pokud by byla problematická situace řešena individuálním řízením o povolení výjimky (několik opatřeními obecné povahy předem) pro konkrétního jedince za podmínek daných Pohotovostním plánem nešlo by s ohledem na správní lůby podle správního řádu realisticky reagovat adekvátně na jednotlivé situace. S ohledem na návratovost individuálních řízení o povolení výjimky dle § 56 odst. 1 ZOPK je soudčasně předpoklád, že by docházelo k řadě nejasností, případně řešení až ve vyřčených případech, v situacích, kdy již dojde k rozvoji problematického chování a nebyl by již prostor pro uplatnění mírnějších možností řešení. Také nelze opomítnout časové hledisko procesu vydání jednotlivých pravomocných rozhodnutí. Je potřebné rovněž zohlednit, že pro jednotlivé postupy nezbývá při řešení situace jsou relevantní jiné subjekty, jež budou zapojeny do jejich provádění - např. pro zajištění telemetrie a zpracování jejich výsledků konkrétní odborný výzkumný tým, ale pro odstranění jedince pak v souladu se zákonem o myslivosti konkrétní uživatel hubby, resp. uživatel hubnice v oblasti, kde se bude jedinec vyskytovat, do opatření k odstranění jedinců v obci může být zapojena i Policie ČR apb. Proto i z těchto důvodů je nezbytné uplatnění formou opatření obecné povahy, která umožní operativní zapojení různých (předem neurčených) subjektů, stanovi pravidla postupu a tím i uvedené volby řešení od nejmírnějšího po ta krajní.

V kritických situacích lze navíc předpokládat, že by bylo odkazováno (byť třeba subjektivně) na využití institutu krajní nouze, přičemž uplatnění tohoto institutu v širší míře není vhodné a žádoucí, mj. právě s ohledem na absenci předem stanovených pravidel, zajištění odborného vyhodnocení situace apod. Důsledek zásahu vůči jedincům s odkazem, že byl využit institut krajní nouze nelze již, např. na základě špatné vyhodnocení a nijak právně neregulované situace, ex post zjnit (jedinec je již mrtvý) - nehledě na potenciálně hrozící těsně právní odpovědnost osoby, která by situaci špatně vyhodnotila a vika zranila či usmrtila. Opaklo u účelem právní regulace prostřednictvím opatření obecné povahy je tedy naopak omezení případů, kdy by byl (byť subjektivně, jak bylo uvedeno) uplatňován institut krajní nouze, zajištění ochrany jedince a určení postupu na vyhodnocení situace a volbu adekvátních opatření. Nastaveny jsou podmínky sledování jedinců, jejich systematického přebšení, odchytu či odstřelů i požadavky zprávné kontroly, a to s ohledem na princip proporcionality (přiměřenost řešení) a v rámci toho je zakována i role Pohotovostního štábu směřující k zajištění maximálního důrazu na ochranu jedinců i druhů (tj. zájmu chráněného zákonem), odbornosti stanoveného postupu a jeho koordinaci.

Pohotovostní štáb má plnit právě uvedené role. Pohotovostní štáb neprovádí správní rozhodování, ale posuzuje po věcné, odborné stránce konkrétní podmínky a příčiny a navrhuje řešení v souladu s orgány ochrany přírody již vdanými správními akty (opatřeními obecné povahy a návazných rozhodnutí dle zákona o myslivosti). Štáb je proto složen jak ze zástupců příslušných, dotčených orgánů státní správy, tak současně k jeho jedním budou příravný subjekty důležité pro zajištění odbornosti provedených opatření a jejich koordinace adekvátně pro danou situaci v konkrétním regionu či lokalitě. Orgán ochrany přírody na Pohotovostním štábu nepřistává (a ani nemůže) žádat své správní kompetence, ale v rámci podmíněk opatření obecné povahy zakládá jeho posávaní při věcném vyhodnocení aplikaci konkrétních zásahů v rámci postupu dle opatření a za jím stanovených podmínek. Právě z důvodu zajištění maximálního důrazu na ochranu jedinců i druhů a odbornosti ve vztahu k řešenímu druhu bude Pohotovostní štáb řízen zástupcem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, jako odborné organizace resortu životního prostředí. Odbornost AOPK ČR ve vztahu k druhu je popsána výše. Pohotovostní štáb se zapojuje zástupci orgánů/ochrany přírody, státní správy myslivosti, ochrany zvířat a veterinárních orgánů i Policie ČR, tedy orgánů, jejichž soudinnost a případně odborná expertiza může být v jednotlivých situacích klíčová a nezbytná, je konsorcium odborníků a zástupců příslušných orgánů/zainteresované veřejnosti a jeho úkolem je na základě vyhodnocení chování konkrétního jedince či jedinců (které dle Pohotovostního plánu a tohoto opatření obecné povahy zajišťuje AOPK ČR) najít adekvátní řešení situace v daném místě a čase.

Výstupem jednání Pohotovostního štábu je zpráva, který poslouží jako odborný podklad pro konkrétní postup, i pro zpětnou kontrolu, monitorovací činnost orgánu ochrany přírody. Eliminace jedince je řešením ultima ratio, což je v Pohotovostním plánu dostatečně popsáno a upraveno podmínkami tohoto opatření obecné povahy.

Na právní regulaci řešení problematicky formou opatření obecné povahy orgán ochrany přírody pohlíží opřekou stanovení radicačního postupu, kterým mimo jiné předchází připadnému zneškodnění institutu krajní nouze a stanovuje a reguluje podmínky postupu jakékoliv škodlivého zásahu na přírozevého vývoje jedince vika obecného, jehož chování bude identifikováno jako problematické tak, aby vyhověl zákonným limitům a současně byl operativně na řešení problematicky připraven, aby nebylo nutné přistupovat na jednu stranu k administrativně potenciálně zdlouhalým a komplikovaným řešením, nebo na druhé straně k postupům unáhleným a dostatečně nepromyšleným.

Nebyl naplněn žádny ze zákonných důvodů pro povolení výjimky v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 věta druhá a odst. 2 ZOPK.

V opatření obecné povahy je identifikován veřejný zájem, kterým je odůvodněno vydání OOP, ten spočívá podle typu řešení situace v ochraně clověho druhu OOP (před přímosem nežádoucích návyků apod.) nebo bezpečnosti a ochranou osob (při silné habituaci zvířete na člověka). V odůvodnění je uvedeno: „Povolení výjimky je tak s ohledem na uvedené také v zájmu ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 zákona a zejména z uceleného celospolečenského pohledu je zajištění bezpečnosti a zdraví osob současně jednakrátně jiným převažujícím veřejným zájmem nad zájmem ochrany přírody ve smyslu tohoto ustanovení (a to i vzhledem ke skutečnosti, že přítomnost jedince s problematickým chováním, zejména pokud jde o chování v nejmýšších stupních závažnosti, není žádoucí ani z hlediska ochrany ostatních jedinců a druhů jako celku a interzitia zájmu ochrany daného jedince je tím tedy razantně snižena).“

Rozsah povoloovaných zásahů je omezen výtem konkrétních zákonných záklád dle ust. § 50 ZOPK, k nimž se vztahuje, detailním, podmínkami OOP, odborným posouzením situace v prvku kroců procesu, roli Pohotovostního štábu složeného z kompetenčních státních orgánů, ale i více podmíněným postupem od nejmírnějších opatření k závažnějším. Počty jedinců byly komentovány výše.

Pohotovostní plán řeší zejména situace, kdy bude nezbytné reagovat na opakovaná hlášení nestandardního chování vika, zjištěné problematické chování jednotlivých jedinců v kritické situace, kdy bude nutná bezodkladná reakce. V takové situaci (při potřebě urychleného jednání z důvodu ohrožení zdraví osob) se uplatní režim tzv. krajní nouze dle zákona o přístupu a trestním zákoníku. V ostatních případech se po vyhodnocení situace předpokládá postup v souladu se zákonem o ochrane přírody a krajiny (povolení výjimky) a zákonem o myslivosti - tedy odstranění (lov) problematických jedinců nebo jiné řešení adekvátní situaci a podmínkám stanoveným právními předpisy. Jak bylo uvedeno výše, zájměm vydání OOP je také předcházení případnému zneškodnění institutu krajní nouze. Jak bylo uvedeno výše, zejména ohledem na časové hledisko správního řízení o individuálních výjimce, nelze problematickou situaci začít administrativně řešit až v době vzniku problému.

V souvislosti s obnovou populace vika obecného na našem území nelze vyloučit situace, kdy bude docházet k problematickému chování jednotlivých jedinců vika, a to včetně případů kritického chování, na něž bude nutně zakládána s ohledem na ochranu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, ale i v zájmu ochrany volně žijících živočichů (ostatní části vší populace) nebo prevence závažných škod reagovat dostatečně rychle a operativně. Z toho důvodu vypracovalo VZP ve spolupráci s MZe, jako metodický dokument, Pohotovostní plán pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vika obecného (Věstník MZP, srpen 2023, čísla 7), který stanovuje postup vyhodnocování problematického chování, jeho klasifikaci (která vychází z postupu uplatňovaných i např. v Německu a ostatních zemích EU na základě doporučení LCIE - Large Carnivore Initiative for Europe) a především způsob administrativně-správního i praktického, organizačního řešení těchto situací (včetně vyvození tzv. Pohotovostního štábu, jehož úkolem koordinace dotčených orgánů, zajištění odborného přístupu k vyhodnocení situace a stanovení vhodných opatření dle Pohotovostního plánu, která zaručí, že bude využito to nejúčinnější možné řešení nastale situace).

V případě výskytu jedince či jedinců s pokvřeným problematickým, resp. kritickým chováním bude nezbytná zminěná dostatečně rychlá reakce, přičemž dle okolností by mělo být v souladu s Pohotovostním plánem (a dle podmínek tohoto opatření obecné povahy) zajištěno nejprve ověření příčin chování (neinvazivní monitoring a sledování jedinců), zahájeno telemetrické sledování, případně odřazení jedinců s využitím averzivního podmínování a až jako poslední možnost usmrcení jedince. Nicméně již samotné neinvazivní sledování jedinců (které může interaktivním členým pohybem odborníků v okolí viku znamenat rusení jedinců zvláště chráněných druhů) a především telemetrické sledování (společně s odchycem a dočasným usmrcením jedince), stejně jako zajištění averzivního podmínování (systematická aplikace nepřijemných až bolestných podnětů, které si má zvíře

spojit s přítomostí člověka) představují zásahy do podmínek ochrany jedinců vlka stanovených § 50 odst. 2 ZOPK. Proto je ke všem těmto krokům v rámci řešení aktuální situace při výskytu jedince vlka s problematickým chováním nezbytné povolení výjimky dle § 56 ZOPK, zároveň však vzhledem k nepředvídatelnosti vzniku takové situace a potřebě rychlého, operativního postupu (v řádu hodin či jednotek dní) je adekvátním řešením stanovení konkrétních, pro všechny subjekty realizující vhodná opatření závazných, „pravdel“ v rámci opatření obecné povahy. Účelem těchto pravidel je ochrana všech jedinců vlka v souladu se zákonem a využití takového postupu, který bude řešit problematickou situaci nejšetrnějším způsobem (od sledování až po krajní řešení odstranění jedince z populace). Pro případné přistoupení k odstranění jedince z populace je nutné Pohotovostním štábem konstatovat, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, resp. bylo vyzkoušeno, nebo jeho realizace již není v dané situaci vhodná či možná.

Pokud by byla problematická situace řešena individuálním řízením o povolení výjimky (nikoliv opatřením obecné povahy předem) pro konkrétního jedince z pohotovostním plánem nebylo by s ohledem na správní lhůby podle správního řádu realistické reagovat adekvátně na jednotlivé situace. S ohledem na navrhovanost individuálních řízení o povolení výjimky dle § 56 odst. 1 ZOPK je soudzase předpokládá, že by docházelo k řadě nejasností, případně řešení až ve vyřcozených případech, v situacích, kdy již dojde k rozvoji problematického chování a nebyl by již prostor pro uplatnění mírnějších možností řešení. Také nelze opomínout časové hledisko procesu vydání jednotlivých pravomocných rozhodnutí. Je potřebné rovněž zohlednit, že pro jednotlivé postupy nezbytné při řešení situace jsou relevantní jiné subjekty, jež budou zapojeny do jejich provádění - např. pro zajištění telemetrie a zpracování jejich výsledků konkrétní odborní vyznamní tým, ale pro odstranění jedince pak v souladu se zákonem o myslivosti konkrétní uživatel honitby, resp. uživatel honitb v oblasti, kde se bude jedinec vyskytovat, do opatření k odstranění jedinců v obci může být zapojena i Policie ČR apd. Proto i z těchto důvodů je nezbytné uplatnění formou opatření obecné povahy, která umožní operativní zapojení členů (předem blíže neurčených) subjektů, stanoví pravidla postupu a tím i uvedené volby řešení od nejmírnějšího po ta krajní.

Výpověď z podstaty preventivní povahy OOP tak, aby bylo umožněno flexibilně reagovat na odborně posouzené a na detailních datech potvrzením problematického chování konkrétních jedinců vlka obecně. Tabulka chování v pohotovostním plánu pak jasně definuje, že jednorázové překonání nedostatečných preventivních opatření nelze považovat za problematické chování, protože lze vyřešit lepší technickou ochranou stáda a není nezbytné její řešit jakýmkoliv zásahem do přirozeného vývoje vlka obecně. Toto chování hodnotí tabulka č. 1 Pohotovostního plánu jako přirozené chování / chování nezářující vzhledem k ochraně hospodářských zvířat, nikoliv jako problematické chování, které je předmětem tohoto OOP.

Calla - Sřružení za záchranu prostředí z.s., Fráni Šřánka 35, 370 01 České Budějovice, IČO: 62536761

Připomínka zpočtyňuje především složení a roli Pohotovostního štábu podle textu návrhu opatření obecné povahy (přenos rozhodovacích pravomocí orgánu ochrany přírody na Pohotovostní štáb).

Krajšíký úřad na Pohotovostní štáb nepřenáší (ani nemůže přenést) rozhodovací pravomoc podle ZOPK. Jeho role spočívá ve vyhodnocení stanovených podmínek pro označení jedince, vyznačujícího znaky problematického chování podle Pohotovostního plánu. Jeho členy jsou zástupci orgánu státní moci, které jsou zodpovědné na základě jiných právních předpisů (Police ČR – bezpečnost obyvatele, veterinární správa – zacházení se zvířaty atp.), resp. zástupci dalších dotčených subjektů podle místních podmínek. Ke konzultaci mohou být přizváni též zástupci nevládních neziskových organizací. Účelem je tedy především koordinace postupu podle jednotlivých právních předpisů, kterých se může problematická výskytu problematických jedinců vlka týkat. Role Pohotovostního štábu lze připravit k práci ekodozoru na staveních, když na základě udělené výjimky a za stanovených podmínek je určena osoba, vyznačující odborní dohled, resp. prováděcí opatření podle podmínek stanovených orgánem ochrany přírody v rozhodnutí. Práce Pohotovostního štábu bude provádět pod kontrolou příslušného orgánu ochrany přírody, neboť členem štábu by měl být vedoucí odboru životního prostředí krajšíkého úřadu a dalšími orgánem ochrany přírody (v roli odborného garanta) bude ředitel regionální pobočky AOPK, jako předseda tohoto štábu, řídící jeho práci.

Ing. Zdeněk Klimeš
vedoucí odboru

Vyššeno dne 27.5.2024

Šejmuto dne .....

Razítko, podpis orgánu, který potvzuje vyššeni a sejmuti opatření obecné povahy na úřední desce.

Spolky, které uplatní připomínky:

- 1) Zoologická zahrada Tábor, a.s., Dukelských hrdinů 747/19, 170 00 Praha 7 (DS)
- 2) Calla - Sřružení pro záchranu prostředí, Fr. Šřánka 35, 370 04 České Budějovice (DS)
- 3) Hlas zvířat, z.s., Sádová 746, 473 01 Nový Bor, IČO: 07099363, zastoupen Mgr. Robertem Pliczkou, advokátem ČAK 14849, vyznačující advokátem ve společnosti PLYČKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.ó., Národní 58/72, Nové Město, 110 00 Praha 1 (DS)
- 4) Hnutí Duna Selný, pobočný spolek, Dolní náměstí 27/38, 779 00 Olomouc (DS)

Na vědomí:

- 1) Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviššě Jižní Čechy, Náměstí Přemysla Otakara II 34, 37001 České Budějovice (DS)
- 2) Ministerstvo Životního prostředí, Sekce ochrany přírody a krajiny, Vřšovcká 1442/65, 100 10 Praha (DS)
- 3) Ministerstvo Zemědělství, Sekce lesního hospodářství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha (DS)

Obce a kraj (veřejněná vyhláška):

Zadáme podle ust. § 172 odst. 1 zákona č.500/2004 sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů o vyššeni na úřední desce obce nejméně po dobu 15 dní, vyznačení data vyššeni a sejmuti, vrázení zpět a současně o zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Dále obdřízi se žádosti o zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup (nejméně 15 dní)

Jihocheský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice, prostřednictvím: Krajšíký úřad Jihocheského kraje, odbor kancelář ředitele, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice